

บทที่ 1 บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

พื้นที่ป่าชายเลน ในอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ เป็นหนึ่งใน 24 ป่าชายเลนของประเทศไทยในเขตป่าสงวนแห่งชาติและนอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ ที่ปรากฏเขตพื้นที่ทางการเกษตร โดยการใช้ประโยชน์เพื่อปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และสร้างที่อยู่อาศัย จากพื้นที่ป่าชายเลนทั้งหมดจำนวน 10,643 ไร่ (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, 2560) ซึ่งการใช้พื้นที่ในการประกอบอาชีพของคนในชุมชนส่วนใหญ่จะเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง เลี้ยงสัตว์ และเกษตรกรรม รวมถึงการนำต้นจาก (Nypa Palm: *Nypa fruticans* Wurmb) พืชในป่าชายเลนที่ให้คุณค่าทั้งทางนิเวศวิทยาและคุณค่าทางเศรษฐกิจแก่ท้องถิ่น ซึ่งมีอยู่มากในสองริมฝั่งคลองบริเวณที่อยู่อาศัยของชุมชน โดยนำมาใช้ประโยชน์ในการประกอบเป็นอาชีพสามารถสร้างรายได้หลักและรายได้เสริมให้กับในท้องถิ่น

ซึ่งจากแนวคิดในการพัฒนาพื้นที่ชุมชนบ้านคลองนาเกลือ หมู่ 2 ตำบลนาเกลือ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ สู่หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการท่องเที่ยวต้นแบบ หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องจังหวัดสมุทรปราการจึงมีนโยบายส่งเสริมชาวบ้านในชุมชนในการปลูกต้นจาก สู่วิถีชีวิตประจำวันของคนในหมู่บ้านคลองนาเกลือที่สะท้อนถึงอัตลักษณ์ของหมู่บ้าน คือ ต้นจาก ที่คนในหมู่บ้านปลูกตามริมคลอง ส่งเสริมการพัฒนาสู่งานจักสานเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ของหมู่บ้าน สร้างงาน สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน สอดคล้องกับยุทธศาสตร์หลักของจังหวัดสมุทรปราการ ปิงปองประมาณ พ.ศ. 2561 – 2564 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ในการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรม โดยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้า การบริการและประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักและประทับใจของนักท่องเที่ยว (แผนพัฒนาจังหวัดจังหวัดสมุทรปราการ 4 ปี (พ.ศ. 2561-2564) หน้า 124)

ชุมชนบ้านคลองนาเกลือ หมู่ 2 ตำบลนาเกลือ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ เป็นชุมชนที่อาศัยและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติในลำคลองสรรพสามิตร่วมกับอีกหลายชุมชน คลองสรรพสามิตขุดขึ้นเพื่อใช้ลำเลียงขนส่งเกลือซึ่งเป็นสินค้าที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บภาษีตามพระราชบัญญัติเกลือ พ.ศ. 2482 ซึ่งต่อมาได้มีการขุดคลองทะเลออกยังแม่น้ำท่าจีน จังหวัดสมุทรสาคร เพื่อเชื่อมต่อและบรรจบกับแม่น้ำแม่กลอง จังหวัดสมุทรสงคราม รวมความยาวประมาณ 30 กิโลเมตร โดยตลอดสองฝั่งคลองสรรพสามิตจะปรากฏต้นจากที่ขึ้นหนาแน่นอยู่ทั่วบริเวณ ชาวบ้านส่วนใหญ่ในชุมชนเก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากต้นจากโดยมีการนำทุกส่วนของต้นจากมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อุปโภคและบริโภค

ผลิตภัณฑ์บริโภคจากต้นจากของกลุ่มพัฒนาอาชีพบ้านนาเกลือ ถือเป็นผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นอันนำไปสู่การแก้ปัญหาในวิถีการดำรงชีวิตของชุมชนที่สอดคล้องกับธรรมชาติ ทำให้ชุมชนเรียนรู้วิธีการนำเอาทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในรูปแบบของการแปรรูปเพื่อการบริโภค โดยชุมชนมีการแปรรูปพืชจากป่าชายเลนออกเป็นรูปแบบต่าง ๆ และขยายออกไปในเชิงพาณิชย์ “จาก” พืชในป่าชายเลนที่นำมาแปรรูปพัฒนาเป็นรูปแบบอาหารที่ได้รับความสนใจจากกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง ด้วยลักษณะเฉพาะของผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบจากเนื้อลูกจาก มา

พัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่า (Value added product) อาทิ ขนมปังไส้ลูกจาก ขนมเปียะไส้ลูกจาก วุ้นกรอบลูกจาก ขนมจาก ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ได้จากเนื้อลูกจาก ได้แก่ ทอฟฟี่ลูกจาก และเครื่องดื่มขงดื่มจากใบจาก (นางช่อนกลิ่น บุญเข้ม (ผู้ให้สัมภาษณ์) ฌัญญาญ ฉีรบรรกุล (ผู้สัมภาษณ์), 10 ธันวาคม 2560.) ผลิตภัณฑ์จากต้นจากนับเป็นผลิตผลทางเศรษฐกิจที่สำคัญ สามารถสร้างรายได้หลักและรายได้เสริมให้กับชุมชน

การบรรจุภัณฑ์ (packaging) เป็นหนึ่งในเครื่องมือสื่อสารทางการตลาดที่สำคัญตามแนวคิดของ ดันแคน (Duncan,2005) บรรจุภัณฑ์มีบทบาทสำคัญเสมือนโฆษณา ณ จุดขาย ที่สามารถสื่อสาร สร้างอารมณ์และรับรู้ต่อผู้บริโภค เนื่องจากเป็นจุดสำคัญในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสื่อและผู้บริโภค และเร่งให้เกิดการตัดสินใจเลือกตราสินค้าที่จะซื้อ

ดังนั้นการศึกษาและออกแบบตราสัญลักษณ์ รวมถึงการออกแบบฉลาก บรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์จากต้นจาก ได้แก่ ขงดื่มใบจากจาก และทอฟฟี่ลูกจาก เพื่อนำเสนออัตลักษณ์ชุมชนอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ผ่านลักษณะเด่น (Outstanding Identity) วิถีชุมชนบ้านคลองนาเกลือ ที่สามารถสร้างเรื่องราวคุณค่าให้ตราสินค้าของกลุ่มอาชีพบ้านนาเกลือ ซึ่งเป็นการสร้างมูลค่า (Value Added) โดยใช้การออกแบบเป็นตัวถ่ายทอดเรื่องราว (Design Story) ที่บ่งบอกถึงต้นกำเนิดของตราสินค้าด้วย (TCDC,2012) โดยเรื่องราวเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องสร้างขึ้นใหม่ เพราะเรื่องราวนี้ปรากฏอยู่ในพื้นที่ป่าจากของชุมชนบ้านคลองนาเกลืออยู่แล้ว อันมีเรื่องราวและทรัพยากรอันเป็นเอกลักษณ์เสมือนทรัพยากรวัฒนธรรมที่อยู่คู่กับท้องถิ่นมายาวนาน สามารถนำมาเป็นเรื่องราวประกอบกับผลิตภัณฑ์เพื่อให้ผู้บริโภคได้เข้าถึงมากยิ่งขึ้น จุดนี้เองที่ทำให้เกิดอัตลักษณ์ที่แตกต่างของแต่ละวิถีชุมชน ซึ่งมีความแตกต่างจากที่อื่นสามารถนำมาสร้างเป็นเอกลักษณ์อันแสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาในท้องถิ่นของชุมชนที่มีเอกลักษณ์เฉพาะพร้อมที่มาที่แตกต่างกันที่สามารถนำมาสร้างตราสัญลักษณ์และกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมกับการใช้งาน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการใช้งานและความต้องการในการบริโภคของกลุ่มผู้บริโภค ซึ่งจะเป็นแนวทางกลยุทธ์ด้านการตลาดเพื่อเพิ่มช่องทางของโอกาสทางการตลาดนารายได้ให้กับชุมชนอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ชุมชนบ้านคลองนาเกลือ ผ่านวิถีชีวิตชุมชนบ้านคลองนาเกลือ หมู่ 2 ตำบลนาเกลือ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อออกแบบตราสัญลักษณ์สำหรับผลิตภัณฑ์ขงดื่มใบจาก และทอฟฟี่ลูกจาก ที่แสดงถึงอัตลักษณ์ชุมชนบ้านคลองนาเกลือ หมู่ 2 ตำบลนาเกลือ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ๑๑
3. เพื่อออกแบบกราฟิกที่แสดงถึงอัตลักษณ์ชุมชนบ้านคลองนาเกลือ หมู่ 2 ตำบลนาเกลือ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ สำหรับบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ขงดื่มใบจาก และฉลากทอฟฟี่ลูกจาก
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อรูปแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ขงดื่มใบจาก และฉลากทอฟฟี่ลูกจาก

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเพื่อการสร้างอัตลักษณ์ผ่านการออกแบบพัฒนาบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์จากต้นจาก ของชุมชนอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ซึ่งผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ได้แก่ การศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) ซึ่งศึกษางานวิจัย แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา และใช้ประกอบในการอธิบายปรากฏการณ์เชิงประจักษ์ที่เกิดขึ้น การเก็บข้อมูลจากการลงพื้นที่ชุมชนบ้านคลองนาเกลือ หมู่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) แบบไม่มีโครงสร้างโดยใช้รูปแบบคำถามปลายเปิด (Open ended question) ซึ่งสร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดทฤษฎีของการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) สมาชิกกลุ่มพัฒนาอาชีพบ้านนาเกลือ จำนวน 25 คน ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ และเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการผลิตผลิตภัณฑ์จากต้นจาก เป็นการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม และแบบประเมินความพึงพอใจกับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ได้แก่ แบบสอบถามใช้สำหรับก่อนการออกแบบกลุ่มพัฒนาอาชีพบ้านนาเกลือ และแบบประเมินความพึงพอใจใช้สำหรับหลังการออกแบบ สำหรับกลุ่มพัฒนาอาชีพบ้านนาเกลือ และนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาเที่ยวชมวิถีชีวิตของชุมชนทั้งทางเรือและทางบกในชุมชนบ้านคลองนาเกลือ หมู่ 2 ตำบลนาเกลือ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ ในช่วงเดือนเมษายน - กรกฎาคม 2560 และศึกษาวิเคราะห์พร้อมทั้งแยกประเด็นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการวิจัยออกไปเพื่อให้ได้มาซึ่งอัตลักษณ์จากวิถีชุมชนบ้านคลองนาเกลือ เพื่อออกแบบตราสัญลักษณ์ ฉลากทอพีพี และกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์ซึ่งดื่มใบจาก โดยนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ในแต่ละประเด็นตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยที่ตั้งไว้

ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษากลุ่มพัฒนาอาชีพบ้านนาเกลือ และชุมชนบ้านคลองนาเกลือ หมู่ 2 พื้นที่ 2.43 ตารางกิโลเมตร (1,520 ไร่) ตำบลนาเกลือ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ เนื่องจากเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการผลิตผลิตภัณฑ์จากต้นจาก และเป็นพื้นที่ที่มีทรัพยากรต้นจาก

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งจากกระบวนการออกแบบพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ได้แก่ กลุ่มพัฒนาอาชีพบ้านนาเกลือ, ประชาชนในชุมชนบ้านคลองนาเกลือ หมู่ 2 และนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมชุมชนบ้านคลองนาเกลือ ตำบลนาเกลือ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ รายละเอียดดังนี้

1. ก่อนการออกแบบตราสัญลักษณ์ ฉลาก และกราฟิกบรรจุภัณฑ์ กลุ่มพัฒนาอาชีพบ้านนาเกลือ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

กลุ่มพัฒนาอาชีพบ้านนาเกลือ ตำบลนาเกลือ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 25 คน เป็นการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีลักษณะเฉพาะพิจารณาจากผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวข้องกับผลิตผลิตภัณฑ์จากต้นจาก ในชุมชนบ้านนา

เกลือ หมู่ 2 ตำบลนาเกลือ อำเภอสระบุรีจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์วิถีชุมชนบ้านคลองนาเกลือ ความต้องการด้านตราสัญลักษณ์ การออกแบบบรรจุภัณฑ์และฉลากสำหรับผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ในพื้นที่การวิจัยอันเป็นที่ตั้งของกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์จากต้นจาก

2. หลังการออกแบบตราสัญลักษณ์ ฉลาก และกราฟิกบรรจุภัณฑ์
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

กลุ่มตัวอย่างในชุมชนบ้านคลองนาเกลือ หมู่ 2 และนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเที่ยวชุมชนบ้านคลองนาเกลือ หมู่ 2 ตำบลนาเกลือ อำเภอสระบุรีจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 285 คน ซึ่งเป็นตัวแทนของประชากร โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง ของ Krejcie and Morgan (ประสพชัย พสุนนท์, 2557)

3. แบบร่างตราสัญลักษณ์ กราฟิกบนบรรจุภัณฑ์และฉลากผลิตภัณฑ์จากต้นจาก ของกลุ่มพัฒนาอาชีพบ้านนาเกลือ หมู่ 2 ตำบลนาเกลือ อำเภอสระบุรีจังหวัดสมุทรปราการ
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่

3.1. แบบร่างตราสัญลักษณ์ของกลุ่มพัฒนาอาชีพบ้านนาเกลือ หมู่ 2 ตำบลนาเกลือ
อำเภอ พระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ

แบบร่างตราสัญลักษณ์ผลิตภัณฑ์จากต้นจากของกลุ่มพัฒนาอาชีพบ้านนาเกลือ หมู่ 2 ตำบลนาเกลือ อำเภอสระบุรีจังหวัดสมุทรปราการ ที่ได้ทำการออกแบบโดยการรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กลุ่มพัฒนาอาชีพบ้านนาเกลือ เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์จากวิถีชุมชนบ้านคลองนาเกลือ รวมทั้งความต้องการในการออกแบบพัฒนาตราสัญลักษณ์ และการบันทึกภาพถ่ายวิถีชีวิตของชุมชนบ้านคลองนาเกลือเพื่อนำมาวิเคราะห์ใช้เป็นแนวทางในการออกแบบ และนำแบบตราสัญลักษณ์ที่ออกแบบไปสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มพัฒนาอาชีพบ้านนาเกลืออีกครั้งเพื่อนำมาปรับปรุง และให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิก และด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ปรับแก้ไข

3.2. แบบร่างกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ และฉลากผลิตภัณฑ์ของกลุ่มพัฒนาอาชีพบ้านนาเกลือ หมู่ 2 ตำบลนาเกลือ อำเภอ พระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ

แบบร่างกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ของกลุ่มพัฒนาอาชีพบ้านนาเกลือ หมู่ 2 ตำบลนาเกลือ อำเภอ พระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ที่ได้ทำการออกแบบโดยการรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และแบบสอบถาม กลุ่มพัฒนาอาชีพบ้านนาเกลือ เพื่อสำรวจความต้องการในการออกแบบกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ รวมถึงการบันทึกภาพถ่ายวิถีชีวิตของชุมชนบ้านคลองนาเกลือเพื่อนำมาวิเคราะห์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบ และนำแบบกราฟิกที่ออกแบบไปสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มพัฒนาอาชีพบ้านนาเกลืออีกครั้งเพื่อนำมาปรับปรุง และให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิก และด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ปรับแก้ไข

โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟิก จำนวน 2 ท่าน และด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ 1 ท่าน ได้แก่

- (1) รองศาสตราจารย์ปิยะแสง จันทร์วงศ์ไพศาล
- (2) อาจารย์ ดร.กัญยาพร กุณฑลเสพย์
- (3) อาจารย์พรพิมล ศักดา

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การสร้างอัตลักษณ์ผ่านการออกแบบพัฒนาบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์จากต้นจาก ของชุมชนอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ประเด็นศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ พัฒนาตราสัญลักษณ์ ฉลากทอพีฟลูจจาก และบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์ขงตี๋มโบายจาก ที่แสดงถึงอัตลักษณ์วิถีชุมชนบ้านคลองนาเกลือ หมู่ 2 ตำบลนาเกลือ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้วิธีการดำเนินการวิจัยแบบผสมผสานทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ(Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative research) และใช้วิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ของกลุ่มพัฒนาอาชีพบ้านนาเกลือ และชุมชนบ้านคลองนาเกลือ หมู่ 2 อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ปฏิบัติการลงพื้นที่ การบันทึกภาพ การสัมภาษณ์ แบบประเมินความพึงพอใจ และแบบสอบถาม เพื่อศึกษาอัตลักษณ์วิถีชีวิตของชุมชนบ้านคลองนาเกลือ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic Analysis) เพื่อแจกแจงความถี่ (Frequency) แสดงค่าร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการอธิบายระดับความพึงพอใจความต้องการ ความพึงพอใจต่อรูปแบบตราสัญลักษณ์ ฉลาก กราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ของกลุ่มพัฒนาอาชีพบ้านนาเกลือ โดยใช้แนวคิด ทฤษฎีคุณค่าของทรัพยากรวัฒนธรรม ทฤษฎีสี่ของชิเกโนบุ โคบายาชิ รวมทั้งการออกแบบบรรจุภัณฑ์ โดยจะนำผลงานออกแบบฉลากทอพีฟลูจจาก และบรรจุภัณฑ์ขงตี๋มโบายจากไปทดสอบและประเมินผลความพึงพอใจต่อกลุ่มเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1.ต้นแบบฉลากทอพีฟลูจจาก และบรรจุภัณฑ์ขงตี๋มโบายจาก ของกลุ่มพัฒนาอาชีพบ้านนาเกลือที่ได้รับการออกแบบพัฒนา ภายใต้แนวคิดจากอัตลักษณ์วิถีชีวิตในชุมชนบ้านคลองนาเกลือ ตำบลนาเกลือ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ มีคุณลักษณะด้านการออกแบบและบรรจุภัณฑ์สามารถผลิตจริงได้อย่างเหมาะสม

2.กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่พึงพอใจต่อแบบฉลากทอพีฟลูจจาก และบรรจุภัณฑ์ขงตี๋มโบายจากของกลุ่มพัฒนาอาชีพบ้านนาเกลือ ที่ออกแบบพัฒนาและผลิตขึ้นใหม่ ภายใต้แนวคิดจากอัตลักษณ์วิถีชีวิตในชุมชนบ้านคลองนาเกลือ อยู่ในระดับมากขึ้นไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative research) และการพัฒนาทดลอง (Experimental Development) ตามหลักการและกระบวนการออกแบบสร้างสรรค์ตราสัญลักษณ์และกราฟิกบนบรรจุภัณฑ์ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมดำเนินการร่วมกับกลุ่มพัฒนาอาชีพบ้านนาเกลือ และชุมชนบ้านคลองนาเกลือ ตามแนวคิดการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น คุณค่าของทรัพยากรวัฒนธรรม ของวิลเลียม โลปป์ (William D. Lipe.) และชาร์ลส์ แม็กกิมซี (Charles R. McGimsey) ทฤษฎีสี่ของชิเกโนบุ โคบายาชิ (Kobayashi) และการออกแบบบรรจุภัณฑ์ สู่ต้นแบบตราสัญลักษณ์ บรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ขงตี๋มโบายจาก และฉลากทอพีฟลูจจากของกลุ่มพัฒนาอาชีพบ้านนาเกลือ ที่สะท้อนอัตลักษณ์วิถีชีวิตในชุมชนบ้านคลองนาเกลือ เพื่อการพัฒนาพื้นที่ชุมชนบ้านคลองนา

เกลือ หมู่ 2 ตำบลนาเกลือ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อพัฒนาทรัพยากรของชุมชนให้มีคุณค่า ช่วยสร้างงานและรายได้แก่ชุมชน และสามารถจูงใจให้นักท่องเที่ยวได้เข้าไปศึกษาเรียนรู้และท่องเที่ยวในชุมชน อันเป็นการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรม โดยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้า การบริการและประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักและประทับใจของนักท่องเที่ยว (แผนพัฒนาจังหวัดจังหวัดสมุทรปราการ 4 ปี (พ.ศ. 2561-2564) น.124)

กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์

ผลิตภัณฑ์จากต้นจาก

(Nipa Palm Products) ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากต้นจาก ของชุมชนบ้านคลองนาเกลือ อันมีพื้นที่ตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่ริมคลองสรรพสามิต หมู่ที่ 2 ตำบลนาเกลือ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งขงตี๋มจะใช้ใบจากอ่อน และใบจากแก่ นำมาผ่าน

กระบวนการแปรรูปใช้บริโภคขงต้มแทนชา และทอพีพีที่ใช้ลูกจากเป็นส่วนผสมหลัก

- อัตลักษณ์ชุมชนบ้านคลองนาเกลือ** (Identity Ban Khlong Na Kluea comunity) บริบทชุมชนที่ตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่ริมคลองสรรพสามิต ตำบลนาเกลือ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ โดยลักษณะโดดเด่นของชุมชนที่สองฝั่งคลองยังคงความเรียบง่าย อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรจากต้นจาก ซึ่งชุมชนใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับทรัพยากรต้นจาก แปรรูปทรัพยากรเหล่านี้ให้มีคุณค่าทางเศรษฐกิจได้หลากหลายรูปแบบ กลายเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน
- บรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์จากต้นจาก** (Packaging Nipa Palm Products) รูปแบบการออกแบบสร้างสรรค้ภาชนะบรรจุผลิตภัณฑ์จากต้นจากได้แก่ ขงต้มใบจาก 6 สูตร และทอพีพีลูกจาก 2 รสชาติของกลุ่มพัฒนาอาชีพบ้านนาเกลือ ซึ่งมีรูปแบบ และรูปทรงเพื่อรองรับปกป้องคุ้มครองผลิตภัณฑ์รวมถึงการออกแบบที่เอื้อประโยชน์กิจกรรมทางการตลาด
- ออกแบบพัฒนาตราสัญลักษณ์** (Branding Design and Development) การปรับปรุงพัฒนารูปลักษณ์และคุณลักษณะทางโครงสร้างทางกราฟิกสื่อสารผลิตภัณฑ์ของกลุ่มพัฒนาอาชีพบ้านนาเกลือ ที่แสดงเอกลักษณ์ หรือจุดแข็งที่เสน อคุณ ลักษณะที่สำคัญ สู่การรับรู้ทางการตลาดที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย